

Protokół

10. posiedzenia, 6. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 3. Października 1888.

Początek o godzinie 11. minut 40.

Przewodniczący: Marszałek krajowy JE. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: p. p. Stanisław hr. Badeni, Adam Jędrzejowicz, Władysław książę Sapieha. Obecnych posłów 115.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik JE. Filip Zaleski i c. k. Radca Namiestnictwa p. Kazimierz Laskowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokół 8. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów. Protokół zaś z 9. posiedzenia złożonym został do przeglądu w biurze sejmowym.

Marszałek uwiadamia Izbę o udzieleniu urlopów pp. Henzlowi na dni 2, zaś p. Siemiginiowskiemu na dni 3.

Marszałek uwiadamia, Izbę iż p. Rektor Kasperek dla zajęć zawodowych nie będzie obecnym w Izbie przez dni ośm.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz czyta spis petycyj wniesionych po dzień 3. października b. r. od Nr. 349 do Nr. 359 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji przemysłowej l. 349.

Komisji szkolnej l. 351.

Komisji budżetowej l. 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359.

Wydziałowi krajowemu zaś przekazano petycję do L. 350.

Marszałek uwiadamia Izbę, iż z powodu Imienia Najjaśniejszego Pana, odbędzie się jutro

t. j. w dniu 4. Października b. r. o godz. 9. rano uroczyste nabożeństwo w Katedrach wszystkich 3 obrządków i zaprasza posłów do wzięcia udziału w takowem.

Marszałek wznosi okrzyk na cześć Najjaśniejszego Pana, który Izba trzykrotnie powtarza, i na wniosek Marszałka jednomyślnie uchwała złożyć życzenia u Stóp Najwyższego Tronu.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz czyta następującą interpelację do JE. p. komisarza rządowego:

Interpelacya.

do JE. pana c. k. Namiestnika jako komisarza rządowego.

Jak świadczy załączony dokument, podpisany odciskiem pieczęci „k. k. Landsturm-Bezirks Kommando. Stanislau Nr. 62“ odbierają obowiązani do służby w obronie krajowej tak zwane „Widmungs-Karte“ w języku niemieckim i ruskim.

Zważywszy, że §. 1. rozporządzenia Ministrów: spraw wewnętrznych, wyznań i oświecenia, sprawiedliwości, skarbu, handlu i rolnictwa, tudzież obrony krajowej i bezpieczeństwa publicznego z dnia 5. Czerwca 1869 r. l. 2.354 ogłoszonego w Dz. U. i rozp. kraj. Nr. 24 brzmi: „C. k. Władze i Urzędy podwładne Ministerstwu spraw wewnętrznych, skarbu, handlu i rolnictwa, tudzież obrony krajowej i bezpieczeństwa publicznego, dalej c. k. Rada szkolna krajowa i c. k. Sądy używać będą tak w służbie wewnętrznej jakoteż w korespondencyi z rządowy-

mi, nie wojskowymi urzędami i sądami w kraju, języka polskiego“;

Zważywszy, że żadne inne rozporządzenie, któreby powyższe postanowienia zmieniało, do tej chwili nie jest nam znane;

Zważywszy, że do ścisłego wykonywania Najwyższego postanowienia z dnia 4. Czerwca 1869, na którym powyższe rozporządzenie ministerjalne się opiera, kraj najwyższą przywiązuje wagę;

Zważywszy jednak, że dla celów administracji wojskowej, użycie języka niemieckiego na takiej „karcie przeznaczenia“ wydaje się potrzebnem, to przecież dla tychże samych względów i celów wykluczenie polskiego tekstu w kraju naszym nie wydaje się stosownem, a tem mniej usprawiedliwionem;

podpisani pozwalają sobie zapytać Jego Ekscelencyą pana c. k. Namiestnika, czy znane Mu są: „Widmungs-Karte“ przez „k. k. Landsturm-Bezirks-Kommando Stanislau Nr. 62“ rozesełane i co Wysoki c. k. Rząd uczynić zamierza, by podwładny ten c. k. Ministerstwu obrony krajowej Urząd zastosował się do powyżej przytoczonego rozporządzenia ministerjalnego.

Wład. Struszkiewicz, W. Koziębrodzki, X. Lubomirski, Czartoryski, Sapieha, Guoiński, Mazaraki, Stau. Stadnicki, Ks. Sawa, Hoszard, Płaziński, Jaworski, Tadeusz Langie, M. Rey, Łubieński, Wasilewski, Łoziński, Wierzbicki, J. Męciński, Klncki, Z. Słonecki, Łoziński, Tyszkowski, Szeptycki, A. Jędrzejowicz, K. Badeni, Kapri, Mioszowski, Hausner, Romanowicz, Popiel.

Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz czyta następującą interpelację:

Interpelacja

do J. Wielmożnego pana komisarza Wys. C. K. Rządu.

Ubiegłego roku 1887/8 sprowadzono większe ilości zboża z pogranicza państwa Rosyjskiego do Galicyi w snopie bez cła.

Miało to miejsce w powiecie Kamioneckim, a podobno także w Sokalskim i Brodzkim. W powiecie Kamioneckim utworzyła się spółka spekulantów, która pod firmą posiadających korezun-

ki zagranicą, za zezwoleniem c. k. krajowej Dyrekeyi Skarbu, przewiozła przez komorę Stojanowską kilka tysięcy korecy zboża w snopie, rozdając takowe w omlot sąsiednim folwarkom, z pozostawieniem sobie w zysku czystego zboża. Skutkiem tego cena zboża upadła w tamtej okolicy w owym czasie o całego złotego w. a. na cętnarze metrycznym.

Gdy zaś te powiaty w pasie nadgranicznym już wiele cierpią w swoich gospodarstwach, skutkiem ustaw o zarazie bydła przez niemożność rozwinięcia chowu i handlu bydłem, nie mogłyby się zupełnie ostać, gdyby jeszcze ten sposób przewozu zboża bez cła ustalili się; gdy następnie również interes państwa na tem cierpi. a artykuł XI. ustawy z dnia 25. Maja 1882 o powszechnej taryfie cłowej, cłowego okręgu austriacko-węgierskiego nie może być w ten sposób interpretowanym, by upoważniał c. k. krajową Dyrekeyą Skarbu do udzielenia zezwoleń na sprowadzanie płodów rolnictwa bez cła ze względu na potrzeby obrotu rolniczego;

Podpisani zapytują Wysoki c. k. Rząd czy podobne fakta są Mu wiadome i co zamierza uczynić celem stanowczego ukrócenia tego rodzaju nadużyć, praktykowanych ze szkodą państwa i kraju?

Tadeusz Wasilewski, Gnoiński, W. Koziębrodzki, A. Lubomirski, Kowalski, Moysa, Wład. Struszkiewicz, M. Siczynski, Antoniewicz, Waygart, Kapri, Czartoryski, Stanisław Stadnicki, M. Rey, Łoziński, Hoszard, Mazaraki.

Marszałek oświadcza, iż interpelacje powyższe zakomunikuje p. Komisarzowi rządowemu.

Na wezwanie Marszałka składa p. Karol hr. Lanckoroński przyrzeczenie poselskie według roty którą Sekretarz p. Stanisław hr. Badeni odczytuje.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest: propozycja Wydziału krajowego w sprawie wyboru członków i zastępców członków Rady nadzorczej Banku krajowego.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński odczytuje następującą propozycję Wydziału krajowego:

Propozycya Wydziału krajowego
w sprawie wyboru członków i zastępców członków
Rady nadzorczej Banku krajowego.

Wysoki Sejmie!

Z końcem r. 1888 ustępują z grona Rady nadzorczej Banku krajowego członkowie: Edward Jędrzejowicz, Karol Kiselka i Karol hr. Scipio, tudzież zastępcy członków: Ignacy Drexler i Dr. Władysław Kraiński.

Na podstawie §. 71. statutu bankowego Wydział krajowy przedstawia Wysokiemu Sejmowi do wyboru na członków Rady nadzorczej Banku krajowego pp.: Edwarda Jędrzejowicza, Karola Kiselkę, Karola hr. Scipiona; a na zastępców członków Rady nadzorczej pp.: Dr. Władysława Kraińskiego, i adwokata krajowego Dra Stanisława Krzyżanowskiego.

Sprawozdawca wnosi przystąpienie natychmiast do wyboru.

Izba zgadza się na ten wniosek bez rozprawy.

Marszałek wzywa Izbę do przystąpienia do wyboru, i powołuje na skrutatorów pp. Tomisława Rozwadowskiego, Kaszewkę, ks. Kopycińskiego, Moysę i Kluckiego.

Zanim pp. skrutatorowie ukończą swą czynność, Izba na wezwanie Marszałka przystępuje do drugiego punktu porządku dziennego, którym jest pierwsze czytanie wniosku posła Żuka-Skarszewskiego w przedmiocie zbadania rozmiarów klęski gradobicia i wylewu wód w Kąśnie górnej i innych sąsiednich gminach.

P. Żuk-Skarszewski uzasadnia swój wniosek, pod względem zaś formalnym wnosi odesłanie takowego do Wydziału krajowego jako komisji.

Przemawia p. Płaziński, i wnosi odesłanie wniosku p. Skarszewskiego do komisji budżetowej.

Przemawia p. Wrotnowski i przystępuje do wniosku p. Płazińskiego.

Izba w głosowaniu uchwala zgodnie z wnioskiem p. Płazińskiego.

P. Moysa ogłasza rezultat skrutynium wyboru na członków i zastępców członków Rady nadzorczej Banku krajowego.

Głosujących 85.

Obrani na członków Rady nadzorczej Banku krajowego: pp. Jędrzejowicz Edward, Kiselka Karol, hr. Scipio Karol.

Na zastępców członków Rady nadzorczej wybrani: pp. Dr. Kraiński Władysław, Dr. Krzyżanowski Stanisław.

Następuje dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji gminnej z wniosku posła Fruchtmana w przedmiocie uchwalenia ustawy gminnej dla znaczniejszych miast w Galicyi.

Sprawozdawca poseł Fruchtman przemawia i oświadcza iż komisya uchwaliła opuścić ustęp b) w Art. III. ustawy wprowadzającej, wskutek czego dawne ustępy c) i d) oznaczone być mają literami b) i c).

Następnie wnosi sprawozdawca imieniem komisji następującą osnovę §. 16.:

Wybór Magistratu.
§. 16.

Burmistrza, jego zastępcę i asesorów wybiera Rada miejska na lat sześć.

Warunki obieralności na te urzędy, i sposób dokonania wyboru oznacza ordynaeya wyboreza.

Izba uchwala §. 16 zgodnie z powyższym wnioskiem komisji bez rozprawy.

Następnie wnosi sprawozdawca do §. 17. dwie modyfikacye:

a) Na początku drugiego zdania słowa: „Tak wybrany“ mają być opuszczone, i zastąpione słowami: „Wybrany przy wyborze uzupełniającym“

b) ustęp końcowy od wyrazu „Gdyby“ aż do końca ma być opuszczony, i czyta ten paragraf w brzmieniu następującem:

Wybór uzupełniający.
§. 17.

W razie opróżnienia posady burmistrza, jego zastępcy lub asesora w ciągu okresu wyborczego, Rada miejska dokona w jego miejsce nowego wyboru najdalej do dui 14. Wybrany przy wyborze uzupełniającym burmistrz, zastępca burmistrza lub asesor urzędować będzie do końca sześcioloccia swego poprzednika.

Izba uchwala §. 17. zgodnie z powyższym wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §. 18.:
Przyrzeczenie.

§. 18.

Burmistrz, jego zastępca i asesorowie winni przy objęciu urzędu w obecności delegata Wy-

działu Rady powiatowej i wobec Rady miejskiej złożyć w ręce naczelnika politycznej władzy powiatowej lub jego delegata w miejsce przysięgi przyrzeczenie, iż zachowają Cesarzowi wierność i posłuszeństwo, przestrzegać będą ustaw i wypełniać sumiennie obowiązki swoje.

Izba uchwała §. 18. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §. 19.:

§. 19.

Rada miejska może uchwalić większą liczbę niepłatnych asesorów, aniżeli w §. 14, ustanowiono, jednak nie więcej jak 5.

Izba uchwała §. 19. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi iż §. 20. uległ następującej zmianie, a mianowicie: w ustępie drugim po wyrazach: „jego wybieralność“ dodać należy słowa: „na członka Rady miejskiej lub Magistratu“.

Następnie czyta sprawozdawca §. 20. w następującem brzmieniu:

C. Postanowienia ogólne.

Ustąpienie z posady.

§. 20.

Za przyzwoleniem Rady miejskiej może burmistrz, asesor, radny lub zastępca urząd swój złożyć.

Burmistrz, asesor, radny lub zastępca traci swój urząd, jeżeli zajdzie lub wiadomą się stanie okoliczność, któraby pierwotnie jego obieralność na członka Rady miejskiej lub Magistratu była wykluczyła, lub jeżeli się do innej gminy przesiedla.

Jeżeli burmistrz, asesor, radny lub zastępca popadnie w śledztwo sądowe z powodu zbrodni, przekroczenia lub przestępstwa z chciwości popełnionego, lub jednego z przekroczeń w §. 501, 504, 511, 512, 515 i 516 ustawy karnej wskazanych — lub jeżeli do jego majątku konkurs ogłoszony zostanie, wtedy nie będzie on mógł sprawować swego urzędu, dopóki trwa to postępowanie karne lub krydalne.

Jeżeli radny lub zastępca wchodzi w stosunki prawne z gminą jako przedsiębiorca, do stawca lub dzierżawca, nie będzie on mógł sprawować swego urzędu, dopóki ten stosunek trwa i rachunki z tą gminą wynikłe ostatecznie załatwione nie będą.

Izba uchwała §. 20. zgodnie z powyższym wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §. 21.:

Obowiązek przyjęcia wyborn.

§. 21.

Każdy podług przepisów wybrany członek gminy winien przyjąć wybór, bądź na członka Rady miejskiej lub też zastępcę, bądź na niepłatnego asesora. Prawo wymówienia się od przyjęcia wyboru, lub też od dalszego sprawowania urzędu służy tylko:

- a) duchownym wszelkiego wyznania i nauczycielom publicznym;
- b) urzędnikom i sługom c. k. Dworu państwa, kraju, zakładów i funduszów publicznych, dopóki w czynnej służbie zostają;
- c) wojskowym, chociażby w czynnej służbie nie zostającym;
- d) osobom liczącym przeszło 60 lat życia;
- e) tym, którzy przez cały jeden okres wyborezy piastowali posadę w Magistracie, jednak tylko na okres bezpośrednio następujący;
- f) tym, którym ułomności fizyczne lub znacznie i trwale nadwątłone zdrowie nie pozwalają obowiązków urzędowych wykonywać;
- g) tym, którzy z powodu zwykłego zatrudnienia corocznie często lub przez dłuższy czas nie bywają w gminie obecni;
- h) zostającym w służbie prywatnej, jeżeliby przez przyjęcie wyboru w stosunku swoim służbowym nszczerbku doznać mogli.

Kto bez takiego uwalniającego powodu wzbrania się przyjąć wyboru, lub przyjęty urząd dalej sprawować, podpada karze pieniężnej, którą Rada miejska aż do wysokości 50 zł. w. a. wymierzyć może.

Przeciw takiemu orzeczeniu Rady służy odwołanie się do Wydziału powiatowego.

Kara pieniężna wpływa do kasy gminnej na fundusz ubogich.

Izba uchwała §. 21. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

P. Antoniewicz wnosi głosowanie „en bloc“ nad tymi paragrafami, co do których nie będą zgłoszone poprawki.

Izba zgadza się na ten wniosek.

Sprawozdawca czyta Dział IV. Rozdział I. §§. 22, 23 i 24 w brzmieniu następującem:

DZIAŁ IV.

O zakresie działania gminy.

Rozdział I.

O zakresie działania gminy w ogóle.

§. 22.

Zakres działania gminy jest:

- a) własny, i
- b) poruczony.

Własny zakres działania.

§. 23.

Własny zakres działania, t. j. zakres, w którym gmina z zachowaniem ustaw samodzielnie zarządzać i rozporządzać może, obejmuje w ogóle wszystko, co bezpośrednio dotyczy interesu gminy i w jej granicach własnymi jej siłami załatwionem i przeprowadzonym być może.

W myśl tego należą do własnego zakresu działania gminy w szczególności:

- a) wolny zarząd majątkiem gminnym i załatwianie spraw, odnoszących się do związku gminy;
- b) czuwanie nad bezpieczeństwem osób i ich mienia;
- c) staranie o zakładanie i utrzymanie gminnych dróg, mostów, ulic i placów, niemniej o bezpieczeństwo i łatwość komunikacji po drogach i wodach;
- d) policja polowa;
- e) dozór policyjny nad przedmiotami żywności, nad targami, nad miarą i wagą;
- f) policja zdrowia;
- g) policja nad czeladzią i wyrobnikami, niemniej wykonywanie przepisów o czeladzi służebnej;
- h) policyjny dozór nad obyczajnością publiczną;
- i) sprawy ubogich, opieka nad zakładami dobroczynnymi gminy, zapobieganie żebractwu;
- k) policja ogniowa, policja budownictwa, wykonywanie przepisów porządku budowniczego i udzielanie policyjnego pozwolenia na budowy;
- l) ustawą oznaczyć się mający wpływ na szkoły średnie, przez gminy utrzymywane i na szkoły ludowe, staranie o zakładanie, nposażenie i utrzymywanie szkół ludowych, z uwzględnieniem istniejących jeszcze patronatów szkolnych i przepisów konkurencyi do szkół;

- m) jednanie stron w sporze będących przez mężów zaufania z gminy wybranych;
- n) przedsięwzięcie dobrowolnej sprzedaży ruchomości drogą licytacyi.

Z wyższych względów państwa mogą pewne czynności policyi miejscowej w pojedynczych miastach w drodze ustawy krajowej przekazane być osobnym organom rządowym.

Poruczony zakres działania.

§. 24.

Ustawy określają poruczony zakres działania gminy, t. j. jej obowiązki do współdziałania w sprawach publicznej administracyi.

Izba uchwała Dział IV. Rozdział I. §§. 22, 23 i 24 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta Rozdział II. §. 25.:

Rozdział II.

O zakresie działania Rady miejskiej.

§. 25.

Rada miejska jest w sprawach gminnych władzą uchwalającą i nadzorującą.

Władza wykonawcza jej nie służy.

Rada miejska zastępuje gminę w wykonywaniu jej praw i obowiązków, wydaje w granicach ustawami oznaczonych imieniem gminy postanowienia obowiązujące i uchwała sposób ich wykonania. Ona jest władzą zwierzchnią miasta we wszystkich sprawach gminy, obowiązana strzedz dobra gminy i starać się o zaspokojenie jej potrzeb.

Izba w głosowaniu uchwała §. 25. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi, iż w myśl uwag na wstępie obrad nad niniejszym przedmiotem poczynionych, dodać należy po ustępie pierwszym §. 26. następujące wyrazy: „w granicach ustaw obowiązujących“ — i czyta §. 26. w brzmieniu następującem:

§. 26.

Rada miejska obraduje i uchwała o wszystkich sprawach gminy, jej majątku, dobra lub zakładów w granicach ustaw obowiązujących.

W szczególności należy do zakresu działania Rady miejskiej:

- a) zmiana granic miasta (§. 2);
- b) ustanawianie zasad zarządu, tudzież sposobu użytkowania majątku i dobra gminy i zakładów gminnych;

- e) sprawy należące do zwyczajnego zarządu majątkiem, które Rada miejska osobną uchwałą sobie zastrzegła (§. 27);
- d) nabywanie lub pozbywanie nieruchomości lub praw, według ustaw za nieruchomości uważanych, obciążanie majątku gminy, zaciąganie pożyczek i lokowanie kapitałów;
- e) stawianie kosztem gminy nowych budowli, przekształcanie lub znoszenie istniejących, tudzież inne przedsiębiorstwa nakładem gminy wykonać się mające;
- f) zaprowadzenie nowych zakładów gminnych lub zwiniecie istniejących;
- g) zawieranie, rozwiązywanie, zmiany kontraktów najmu i dzierżaw;
- h) uchwalanie budżetu rocznego, wydatków budżetem nieprzewidzianych i kredytów dodatkowych, przyzwalanie na przenoszenie uchwalonych kredytów z jednej rubryki do drugiej, uchwalanie wszelkich zmian w budżecie, staranie się o pokrycie niedoboru, uchwalanie dodatków do podatków, opłat, prestacyj i usług i oznaczenie dziennych cen takich prestacyj i robót;
- i) sprawdzanie i załatwianie rachunków rocznych;
- k) przyzwalanie na rozpoczęcie spraw prawnych i na odstąpienie od nich, zatwierdzanie ugód spór umarzających, ustanawianie zastępców prawnych;
- l) zatwierdzanie wyników wszelkich licytacyj;
- m) wybór burmistrza, jego zastępcy i asesorów;
- n) uchwalanie etatu i płac urzędników i służb gminnych, jako też instrukcyj służbowych i statutu emerytalnego dla tychże;
- o) wyznaczanie wynagrodzenia dla burmistrza, jego zastępcy i płatnego asesora;
- p) mianowanie i oddalenie urzędników i wymiar emerytury dla nich — na wniosek burmistrza;
- q) nadzór i kontrola nad czynościami burmistrza i magistratu;
- r) nadawanie prawa przynależności do gminy, i obywatelstwa miejskiego i honorowego; ustanawianie opłat za nadawanie prawa przynależności i obywatelstwa miejskiego;
- s) wykonywanie służącego gminie prawa patronatu, lub prezentowania, rozdawanie miejsc
- fundacyjnych, nie uwłaczając prawom na różnicy wyznań opartym;
- t) wybór mężów zaufania do jednania stron;
- u) uchwalanie regulaminu dla własnych czynności;
- v) udzielanie zdania swego władzom wyższym na ich żądanie;
- w) rozstrzyganie zażaleń przeciw zarządzeniom burmistrza i Magistratu.
- Przemawia p. ks. Sawa i wnosi następującą dostatecznie popartą poprawkę do ustępu p) §. 26: Po wyrazie: „na wniosek“ dodać należy wyrazy: „lub po wysłuchaniu“.
- Przemawiają pp. Chrzanowski i Romanowicz. Na wniosek p. Uderskiego uchwała Izba zamknięcie dyskusji.
- Przemawia zapisany do głosu p. ks. Sawa. Przemawia sprawozdawca.
- Izba w głosowaniu uchwała najpierw brzmienie §. 26. zgodnie z wnioskiem komisji, następnie odrzuca poprawkę p. ks. Sawy.
- Sprawozdawca czyta §§. 27 i 28. w brzmieniu następującem:
- Zwyczajny zarząd majątkiem.
§. 27.
- Zwyczajny zarząd majątkiem nie należy do zakresu działania Rady miejskiej, lecz Rada może poszczególnie sprawy tego zarządu na wniosek lub po wysłuchaniu Magistratu swojej uchwale zastrzedz.
- Etat urzędników i służb.
§. 28.
- Etat urzędników i służb, ich płace, instrukcję służbową i statut emerytalny uchwała Rada miejska na wniosek lub po wysłuchaniu Burmistrza.
- W każdym mieście co najmniej następujące posady mają być ustanowione: sekretarza, rachmistrza, kasyera, lekarza, budowniczego i inspektora polieyi. Rachmistrz jest zarazem kontrolorem, jeżeli Rada miejska osobnej posady kontrolora nie ustanowi.
- Izba uchwała paragrafy 27 i 28. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.
- Sprawozdawca czyta:
- Nadzorowanie Magistratu.
§. 29.
- Rada miejska ma prawo i obowiązek urzędowanie burmistrza i Magistratu ciągle nadzorować.

Nadzór ten wykonywa Rada miejska za pomocą jednej lub kilku komisji z grona swego wybieranych, które obowiązane będą o każdej dostrzeżonej nieprawidłowości lub wadliwości w urzędowaniu burmistrza lub Magistratu bezwzględnie Radę miejską zawiadomić i poczynić wnioski o usunięcie złego, zaś po upływie każdego roku administracyjnego przedłożyć Radzie miejskiej sprawozdanie o swoich czynnościach z wnioskami, jakie uznają za stosowne. Skoro Rada miejska przekona się o nieprawidłowościach lub wadliwościach, winna się postarać o bezwzględne ich usunięcie, a gdyby to nie odniosło skutku, donieść o tem Wydziałowi krajowemu za pośrednictwem Wydziału powiatowego.

Dla komisji kontrolujących uchwali Rada miejska osobne instrukcje i przedłoży je Wydziałowi krajowemu za pośrednictwem Wydziału powiatowego, do wiadomości.

Burmistrz winien najdalej do dni 30 po upływie każdego roku administracyjnego przedłożyć Wydziałowi krajowemu za pośrednictwem Wydziału powiatowego odpisy sprawozdań komisji kontrolujących o ubiegłym roku, jako też odpis uchwał Rady miejskiej na podstawie tych sprawozdań zapadłych, lub donieść w tym terminie o zachodzących przeszkodach.

Rada miejska może także ustanawiać osobne komisje do nadzorowania przedsiębiorstw gminnych, tudzież do udzielania zdań i przedstawiania wniosków w sprawach gminnych.

Do takich komisji Rada miejska powołać może mężów zaufania z poza grona swego.

Ani komisje kontrolujące ani specjalne komisje w myśl niniejszego paragrafu ustanowione, władzy wykonawczej nie mają, a zatem ani same nie zarządzić ani Magistratowi poleceń wydawać nie mogą.

Przemawia p. Lasocki.

W czasie przemówiania p. Lasockiego przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

P. Lasocki wnosi następującą dostatecznie popartą poprawkę do §. 29.: Paragraf ten ma opiewać:

„Rada miejska ma prawo i obowiązek urzędowanie burmistrza i Magistratu ciągle nadzorować.

„Rada miejska może ustanawiać osobne komisje do nadzorowania przedsiębiorstw, tudzież do udzielania zdań i przedstawiania wniosków w sprawach gminnych.

„Do takich komisji Rada miejska powołać może mężów zaufania z poza grona swego.

„Komisje wszakże władzy wykonawczej nie mają a zatem ani same zarządzać, ani Magistratowi poleceń wydawać nie mogą“.

Przemawia p. Romanowicz, p. Chrzanowski i p. Lasocki.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy.

Przemawia zapisany do głosu p. Rybicki.

Przemawia sprawozdawca i prostuje jeszcze w alinei 5tej §. 29. wyraz „ustanowić“ na „ustanawiać“.

Izba w głosowaniu uchwała §. 29. zgodnie z wnioskiem komisji a odrzuca poprawkę posła Lasockiego.

Sprawozdawca czyta §§. 30. do włącznie 40. w brzmieniu następującem:

Rewizya kasy.

§. 30.

Rada miejska winna wybrać osobną komisję, której obowiązkiem będzie przynajmniej cztery razy do roku przedsięwziąć rewizję kasy miejskiej i kas zakładów i funduszków pod zarządem gminy zostających i o każdej rewizji Radzie miejskiej zdać sprawę.

Sprawy policji miejscowej.

§. 31.

O ile sprawowanie policji miejscowej nie jest mocą ustawy przekazane organom rządowym, może Rada w granicach ustaw wydawać obowiązujące w obrębie gminy przepisy co do policji miejscowej i za przekroczenie tychże zagrażać karą pieniężną aż do wysokości 50 zł., lub w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej, karą aresztu do 10 dni.

Uchwały takie Rada miejska powziąć może tylko na wniosek lub po wysłuchaniu Magistratu.

§. 32.

Rada winna uchwalać środki pieniężne na utrzymanie zakładów i urzędzeń policji miejscowej i jest odpowiedzialną za wszelkie zaniedbanie w tej mierze, pochodzące z jej winy.

Odpowiedzialność gminy.

§. 33.

Gdyby kto poniósł szkodę z powodu zaniedbania przez gminę obowiązków względem policji miejscowej na niej ciężących, winna gmina poniesioną szkodę wynagrodzić. W szczególności obowiązana jest gmina wynagrodzić szkodę wyrządzoną w jej obrębie przez gwałt publiczny, przy zbiegowisku dokonany, jeżeliby ani jeden ze sprawców nie był schwytanym, a na gminie ciążyła wina niedbałości w zapobieżeniu temu gwałtowi.

Orzeczenie względem obowiązku wynagrodzenia szkody wyda polityczna władza powiatowa za poprzedniem wysłuchaniem Wydziału powiatowego.

Jeżeli co do wysokości wynagrodzenia porozumienie się między gminą a poszkodowanym nie nastąpi, wynagrodzenie to ma być poszukiwanem zwykłą drogą prawa.

Zaopatrywanie ubogich.

§. 34.

Rada miejska winna czuwać nad tem, aby ubodzy według ustaw zaopatrzeni byli. Gdyby zakłady i fundusze na ten cel przeznaczone nie wystarczały, Rada postara się o potrzebne środki i oznaczy sposób ich użycia.

Udzielanie zdania.

§. 35.

Na żądanie władz rządowych lub autonomicznych winna Rada miejska udzielać im swojego zdania.

Rozstrzygnięcie zażaleń.

§. 36.

Rada miejska rozstrzyga zażalenia przeciw rozporządzeniom burmistrza i Magistratu w sprawach, dotyczących się majątku i dobra gminnego lub zakładów gminnych, nie mniej w tych sprawach, w których burmistrz lub Magistrat tylko uchwały Rady miejskiej wykonywa.

We wszystkich innych sprawach własnego zakresu działania rozstrzygnięcie rekursów przeciw postanowieniom burmistrza lub Magistratu należy do Wydziału powiatowego, zaś w sprawach poruczonego zakresu działania do politycznej władzy powiatowej.

Regulamin.

§. 37.

Rada miejska winna uchwalić regulamin dla własnych czynności i przedłożyć go za pośrednictwem Wydziału powiatowego Wydziałowi krajowemu do wiadomości.

Zwoływanie Rady.

§. 38.

Rada miejska zbiera się na posiedzenie, ile razy zajdzie tego potrzeba, najmniej zaś raz na miesiąc. Burmistrz lub jego zastępca zwołuje Radę na posiedzenie. Każde posiedzenie, które nie jest tym sposobem zwołane, jest nieprawne, a powzięte na niem uchwały są nieważne.

Burmistrz musi zwołać Radę, jeżeli tego zażąda przynajmniej trzecia część radnych, polityczna władza powiatowa, albo też Wydział krajowy lub Wydział powiatowy.

O nastąpić mającemu posiedzeniu burmistrz w każdym razie winien zawiadomić wszystkich w gminie obecnych radnych.

Komplet do uchwał.

§. 39.

Rada miejska nie może powziąć uchwały, jeżeli więcej niż połowa radnych nie jest na posiedzeniu obecna.

Do uchwały ustanawiającej budżet, jakoteż do uchwały podlegającej wyższemu zatwierdzeniu, potrzebną jest obecność dwóch trzecich części radnych.

Jeżeli na posiedzeniu nie zbierze się ilość radnych, potrzebna do powzięcia uchwał, winien burmistrz najdalej do 3 dni zwołać Radę powtórnie i zarazem zawiadamiać zastępców.

Na każdego radnego i zastępcę, który nie stawi się na to drugie posiedzenie i nie usprawiedliwi swojej nieobecności, winien burmistrz nałożyć karę pieniężną aż do wysokości 10 zł. Przeciw takiemu orzeczeniu służy odwołanie się do Wydziału powiatowego.

Grzywnę tę ściąganie Magistrat.

Radnego lub zastępcę, który bez usprawiedliwienia się na trzech po sobie następujących posiedzeniach się nie jawi, może Rada miejska na czas oznaczony lub też na cały w toku będący peryod wyborczy od udziału w obradach i uchwałach Rady wykluczyć. Przeciw tej uchwale służy wykluczonemu rekurs do Wydziału powiatowego.

Przeszkody uczestnictwa w obradach.

§. 40.

Członek Magistratu lub Rady miejskiej nie może być obecnym na posiedzeniu, jeżeli przedmiot obrady lub uchwały dotyczy jego urzędowania, jego własnych interesów prywatnych, lub też interesów jego żony, albo osób z nim w pierwszym lub drugim stopniu spokrewnionych lub powinowacanych; winien jednak na żądanie Rady stawić się dla udzielenia żądanych wyjaśnień.

Izba w głosowaniu uchwała paragrafy 30. do włącznie §. 40. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §. 41. :

§. 41.

Członkowie Magistratu są obowiązani być obecnymi na każdym posiedzeniu Rady i mogą w każdym czasie głos zabrać. W głosowaniu przy sprawdzaniu rachunków i udzielaniu Magistratowi absolutorium nigdy udziału brać nie mogą.

Przemawia p. ks. Sawa i wnosi następującą poprawkę do §. 41. jako dodatek końcowy: „wyjąwszy przewodniczącego w razie równości głosów“.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała §. 41. zgodnie z wnioskiem komisji — a odrzuca poprawkę p. ks. Sawy.

Sprawozdawca czyta §§. 42 i 43. w brzmieniu następującem :

Przewodniczenie na posiedzeniach.

§. 42.

Na posiedzeniach Rady miejskiej przewodniczy burmistrz, a w razie przeszkody jego zastępca.

Burmistrz, a w razie przeszkody jego zastępca, zwołuje Radę, zagaja i zamyka posiedzenie, układa porządek dzienny, kieruje rozprawami i przestrzega porządku w zgromadzeniu.

Sekretarz Rady.

§. 43.

Rada miejska wybiera sekretarza swojego bądź z grona swego, bądź z pomiędzy urzędników gminy.

Izba uchwała §. 42 i §. 43. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi, iż stosownie do uchwalonego brzmienia §. 16. opuścić należy w §.

44. końcowe wyrazy pierwszej alinei a mianowicie wyrazy: „przy których głosuje jeżeli jest z grona Rady wybrany“.

Następnie odczytuje sprawozdawca §. 44. w brzmieniu następującem :

Warunki ważności uchwał.

§. 44,

Do ważności uchwały potrzebną jest bezwzględna większość głosów obecnych radnych. W razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący. W innych wypadkach przewodniczący nie głosuje z wyjątkiem wyborów.

Głosowanie odbywa się jawnie; wolno jest jednak Radzie uchwalić głosowanie tajne.

Izba uchwała §. 44. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §§. 45, 46, 47. w brzmieniu następującem :

Jawność posiedzeń.

§. 45.

Posiedzenia Rady odbywają się publicznie; wyjątkowo jednak może Rada uchwalić posiedzenie tajne. Posiedzenia, na których przedmiotem obrad jest budżet lub zamknięcie rachunków w każdym razie będą publiczne.

Gdyby publiczność mieszała się do obrad, lub w inny sposób przeszkadzała obradom, przewodniczący ma prawo i obowiązek po uprzednim bezskutecznym napomnieniu, nakazać wydalenie publiczności z miejsca posiedzeń.

Protokół posiedzenia i księga uchwał.

§. 46.

Z każdego posiedzenia spisany będzie protokół, obejmujący nazwiska radnych obecnych, wnioski na posiedzeniu czynione i zapadłe uchwały. Protokół ma być stwierdzony podpisem przewodniczącego, dwóch obecnych na posiedzeniu radnych i sekretarza. Prócz tego prowadzoną będzie księga uchwał. Każdemu członkowi gminy wolno przeglądać protokoły i księgę uchwał.

Rozdział III.

O zakresie działania burmistrza.

§. 47.

Burmistrz jest w sprawach gminy organem zarządzającym i wykonawczym.

W razie przeszkody zastępuje burmistrza jego zastępca, tego zaś jeden z asesorów.

Rada miejska na początku każdego roku oznaczy, który asesor w razie przeszkody zastępcy ma zastępować burmistrza.

Izba w głosowaniu uchwała §§. 45. do włącznie 47. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi, iż w myśl objaśnienia na poprzednim posiedzeniu przedstawionego w ustępie f) §. 48. słowo: „przedstawienia“ zmienić należy na: „przedstawianie“, a nadto dodać należy na końcu tego ustępu wyrazy: „z zastrzeżeniem przepisów zawartych w §. 64“.

Następnie czyta sprawozdawca §. 48. w brzmieniu następującem:

§. 48.

Do zakresu działań burmistrza należy:

- a) przewodniczenie w Radzie miejskiej i na posiedzeniach Magistratu;
- b) wykonywanie wszelkich uchwał i zarządzeń Rady miejskiej i Magistratu;
- c) kierownictwo urzędem miejskim, nadzór nad urzędnikami i sługami;
- d) wykonywanie policyi miejscowej;
- e) zarządzenie w razach nagłych za następnem usprawiedliwieniem wobec Rady miejskiej;
- f) przedstawianie do mianowania i oddalania urzędników gminnych i wykonywanie władzy dyscyplinarnej nad urzędnikami i sługami z zastrzeżeniem przepisów zawartych w §. 64.
- g) wykonywanie wszelkich spraw poruczonego zakresu działania.

Izba uchwała §. 48. zgodnie z powyższym wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §§. 49 i 50. w brzmieniu następującem:

§. 49.

Burmistrz reprezentuje gminę na zewnątrz.

Dokumenta, mocą których gmina przyjmuje zobowiązania względem trzecich osób, muszą być podpisane przez burmistrza i jednego asesora.

Dokument, dotyczący interesu, do którego zawarcia potrzebne jest przyzwolenie Rady lub wyższe zatwierdzenie, musi nadto być podpisany przez dwóch radnych i powołać się na to przyzwolenie lub zatwierdzenie.

W każdym razie dokument, wydany imieniem gminy, musi być zaopatrzony pieczęcią gminną.

Sprawowanie policyi miejscowej.

§. 50.

Do burmistrza należy odpowiednie ustawom sprawowanie policyi miejscowej, o ile pojedyncze jej czynności nie są przekazane w drodze ustawy krajowej organom rządowym.

W nagłych wypadkach nieszczęścia n. p. przy pożarach lub powodziach i t. p. burmistrz ma prawo zarządzić wykonanie robót wszelkiego rodzaju, o ile są niezbędne do usunięcia niebezpieczeństwa chwilowego i zmusić do tych robót każdego zdolnego do nich członka gminy a nawet i obcych.

Gdyby środki policyi miejscowej w gminie nie były dostateczne do zabezpieczenia dobra publicznego, (jak n. p. w razie epidemii), lub gdyby własne siły gminy nie wystarczały do odwrócenia grożącego niebezpieczeństwa, burmistrz winien zawiadomić o tem natychmiast polityczną władzę powiatową.

Izba uchwała §§. 49 i 50. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi, iż w myśl objaśnień na poprzednim posiedzeniu poczynionych i w drukowanym dodatku zawartych, dodać należy w §. 51. w alinei drugiej po wyrazach: „Wydział krajowy“ wyrazy: „w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem“.

Następnie czyta sprawozdawca §. 51. w brzmieniu następującem:

Przedstawienie urzędników do mianowania i przeniesienia w stan spoczynku.

§. 51.

Na podstawie etatu przez Radę miejską uchwalonego, burmistrz po wysłuchaniu Magistratu przedstawia Radzie miejskiej urzędników miejskich do mianowania.

Mianowani urzędnicy posiadać muszą przepisaną kwalifikację. Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem oznaczy w drodze rozporządzenia, jakie kwalifikacje dla każdej kategorii posad są potrzebne, z uwzględnieniem różnicy potrzeb i stosunków miast większych a mniejszych i z pozostawieniem odpowiedniego czasu przejściowego.

Burmistrz przedstawia Radzie miejskiej wnioski o przeniesienie urzędników w stan spoczynku i wymierzenie emerytury dla nich.

Burmistrz po wysłuchaniu Magistratu mianuje i oddała sługi miejskie i wyznacza im zapłatę.

Izba uchwała §. 51. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §. 52.:

Poruczonego zakres działania.

§. 52.

Burmistrz załatwia wszystkie sprawy należące do poruczonego zakresu działania gminy w sposób ustawami przepisany, lub przez władzę wskazany. Jeżeli oznaczenie sposobu wykonania pozostawione jest w całości lub częściowo gminie, burmistrz winien zastosować się w tym względzie do uchwały Rady miejskiej.

Wszakże w razach nadzwyczaj nagłych, gdyby uchwała Rady bez szkody lub niebezpieczeństwa poprzednio nie mogła być osiągnięta, może burmistrz działać według własnego zdania. winien jednak następnie w jaknajkrótszym czasie wyjednać sobie zatwierdzenie Rady.

Rząd może polecić załatwianie spraw, należących do poruczonego zakresu działania, w całości lub części, na swój koszt organom własnym.

Izba uchwała §. 52. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta §. 53 :

Wykonywanie władzy karnej.

§. 53.

O ile w ustawach i przepisach, które dotyczą policji miejscowej, należącej do zakresu działania gminy, wyrzeczona jest sankcja karna, i o ile przekroczenia tych ustaw i przepisów nie podlegają ustawie karnej, służy prawo orzekania kar za takie przekroczenia burmistrzowi a względnie jego zastępcy.

W ten sposób mają być także orzekane kary wyznaczone przez Radę miejską (§. 31.) lub przez Magistrat (§. 63.). Tylko kary pieniężne lub w razie niemożności ich uiszczenia kary aresztu mogą być orzekane.

Wszelkie orzeczenia kar mają być w osobną księgę wpisywane.

Przemawia p. Merunowicz i wnosi do tego paragrafu poprawkę, której jednak Izba nie popiera.

Izba w głosowaniu uchwała §. 53. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca prostuje błąd druku w §. 54. t. j. zacytowanie: „§. 54.“ w miejsce „§. 53.“, a następnie czyta §. 54. i §. 55. w brzmieniu następującem :

Tok instancyi.

§. 54.

Od orzeczeń wydanych według §. 53. odwołać się można do politycznej władzy powiatowej.

Jeżeli orzeczenia tyczą się duchownych, uznanych wyznań religijnych, nauczycieli publicznych, urzędników rządowych lub krajowych, zostających w czynnej służbie, albo członków Sejmu krajowego, natenczas winien burmistrz przedłożyć to orzeczenie politycznej władzy powiatowej do poprzedniego zbadania i zatwierdzenia.

Przeznaczenie kar.

§. 55.

Kary pieniężne, orzeczone podług §. 53, wpływają do kasy miejskiej na fundusz ubogich gminy.

Izba uchwała §§. 54. i 55. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi, iż w myśl objaśnień na poprzednim posiedzeniu złożonych, dodać należy do ostatniego ustępu §. 56. następujące wyrazy: „o ile nie zachodzi wypadek w §. 108. przewidziany“.

Sprawozdawca czyta §. 56. w brzmieniu następującem :

Wstrzymanie wykonania uchwał.

§. 56.

Jeżeli burmistrz sądzi, że uchwała przez Radę miejską powzięta, narusza ustawę, przekracza zakres działania Rady lub jest szkodliwą interesom gminy, — winien po wysłuchaniu Magistratu, wstrzymać wykonanie takiej uchwały i najdalej do trzech dni po jej powzięciu odnieść się do wyższej władzy o rozstrzygnięcie, czy uchwała wykonaną być ma lub nie.

Orzeczenie to należy do politycznej władzy powiatowej, jeżeli burmistrz sądzi, że uchwała narusza ustawę lub przekracza zakres działania gminy, zaś do Wydziału powiatowego, jeżeli sądzi, że uchwała jest szkodliwą interesom gminy.

Władza wyższa winna wydać swoje orzeczenie w ciągu dni 8, a jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, polityczna władza powiatowa zawiadomi o swoim orzeczeniu Wydział powiatowy.

Orzeczenie tych władz jest dla burmistrza stanowczem i nie służy mu prawo wyższego odwołania się.

Rada miejska jednak ma prawo wnieść rekurs od takiego orzeczenia do Namiestnictwa a względnie do Wydziału krajowego w terminie 14-dniowym.

O wstrzymaniu wykonania uchwały burmistrz ma Radę miejską na najbliższym posiedzeniu zawiadomić.

Jeżeli burmistrz nie przedłoży władzy wyższej w terminie 3 dniowym uchwały wstrzymanej do rozstrzygnięcia, uchwała ta staje się prawomocną i bezzwłocznie wykonaną być musi, o ile nie zachodzi wypadek w §. 108. przewidziany.

Przemawia p. ks. Sawa i wnosi opuszczenie ostatniego ustępu tego paragrafu t. j. od słowa: „Jeżeli“ aż do końca.

Przemawia p. Chrzanowski, ks. Sawa powtórnie.

Izba na wniosek p. ks. Kopycińskiego uchwała zamknięcie rozprawy.

Przemawia zapisany do głosu p. Chrzanowski

Przemawia sprawozdawca.

Przystąpiono do głosowania.

Marszałek poddaje pod głosowanie §. 56. bez ustępu ostatniego, zakwestyonowanego przez p. ks. Sawę.

Izba uchwała §. 56. z wyjątkiem ostatniego ustępu zgodnie z wnioskiem komisji.

Następnie uchwała Izba także ustęp ostatni §fu 56. a odrzuca wniosek p. ks. Sawy.

Sprawozdawca czyta §. 57 i 58.:

Władza dyscyplinarna.

§. 57.

Burmistrz wdraża postępowanie dyscyplinarne przeciw urzędnikom i sługom miejskim a w razach nagłych może ich suspendować.

Odpowiedzialność burmistrza.

§. 58.

Burmistrz jest za swoje czynności urzędowe odpowiedzialnym gminie. Co do poruczonego za

kresu jest on odpowiedzialnym także Rządowi. Pretensye gminy do wynagradzania szkód, pochodzące z odpowiedzialności orzeczonej w tym paragrafie, mają być poszukiwane zwykłą drogą prawa.

Izba uchwała §. 57. i §. 58. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca oznajmia, iż w §. 59. a mianowicie w alinei a) należy opuścić wyrazy: „ogłaszanie“ i łącznik „i“, zaś przed wyrazem: „zakres“ dodać wyrazy: „we własny“.

Sprawozdawca czyta §. 59. w brzmieniu następującem:

Rozdział IV.

O zakresie działania Magistratu.

§. 59.

Magistrat jest organem doradczym i wykonawczym burmistrza. Pod kierownictwem i odpowiedzialnością burmistrza zawiaduje on sprawami gminy i zostających pod jej zarządem zakładów i funduszków i załatwia czynności bieżące sobie przekazane.

W szczególności należy do zakresu działania Magistratu;

- a) Wykonywanie ustaw i rozporządzeń we własny zakres działania gminy wchodzących;
- b) przygotowywanie wniosków do uchwał Rady miejskiej;
- c) zarząd majątkiem, dobrem, dochodami i wydatkami gminy, zakładów i funduszków gminnych lub pod zarządem gminy zostających;
- d) prowadzenie kasowości i rachunkowości gminy.

Izba uchwała §. 59. zgodnie z powyższym wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi, iż w §. 67. ustępie drugim w miejsce słów: „z jej grona“ zamieścić należy słowa: „ze swego grona“, tudzież, że słowa: „z poza jej grona“ zmienić należy na: „z poza grona swego“.

Następnie czyta sprawozdawca Rozdział IV. §§. 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69 i 70. w następującem brzmieniu:

§. 60.

W sprawach niniejszą ustawą Magistratowi przekazanych obraduje on kolegialnie.

Burmistrz zwołuje Magistrat na posiedzenia, ile razy zajdzie potrzeba, przynajmniej zaś raz na tydzień, wzywając wszystkich jego członków.

Do ważności uchwał Magistratu potrzebną jest obecność najmniej trzech członków Magistratu.

Uchwały zapadają większością głosów.

W razie równości głosów, rozstrzyga burmistrz.

Przeszkody w urzędowaniu.

§. 61.

Członek Magistratu nie może być obecny przy obradach i uchwałach nad przedmiotem, dotyczącym się jego własnych interesów prywatnych lub też interesów jego żony, albo z nim w pierwszym lub drugim stopniu spokrewnionych lub spowinowaconych.

Zarząd majątkiem.

§. 62.

Magistrat zarządza majątkiem gminy, nadzoruje użytkowanie i zarząd dobra gminnego, kieruje przedsiębiorstwami gminy, czuwa nad ich wykonaniem i załatwia sprawy ubogich według ustaw.

Magistrat zawiaduje zakładami gminnymi i nadzoruje zakłady własny zarząd mające, o ile akt fundacyi lub umowy innych nie zawiera postanowień.

Zagrażanie karami.

§. 63.

Magistrat ma wyjątkowo prawo zagrażania karą pieniężną do 10 zł. lub w razie niemożności jej uiszczenia karą aresztu do dwóch dni, jeżeli tego wymaga wykonanie przepisu tymczasowego policyi miejscowej, niedopuszczającego zwłoki.

Sledztwa dyscyplinarne.

§. 64.

Na żądanie Burmistrza przeprowadza Magistrat śledztwa dyscyplinarne przeciw urzędnikom i sługom miejskim i orzeka o karach dyscyplinarnych.

Magistrat może w drodze dyscyplinarniej urzędnika suspendować. Oddalenie urzędnika ze służby w drodze dyscyplinarnej nastąpić może tylko za uchwałą Rady miejskiej.

Orzeczenia dyscyplinarne przeciw rachmistrzowi tylko Rada miejska po wysłuchaniu Magistratu wydawać może.

Kasowość i rachunkowość.

§. 65.

Magistrat jest odpowiedzialny za należyte prowadzenie kasowości i rachunkowości; jest

przeto obowiązany kasę przynajmniej raz na miesiąc skontrolować.

Kolaudacye.

§. 66.

Magistrat zarządza wszelkie roboty i dostawy dla gminy, rozpisuje i przeprowadza licytacye, odbiera i kolauduje wykonane roboty lub dostawy. O każdej kolaudacyi zawiadomić ma Magistrat komisję kontrolującą Rady miejskiej, a to w takim czasie, aby komisya czynność tę z swej strony nadzorować mogła.

Komisye.

§. 67.

Rada miejska może na wniosek lub po wysłuchaniu Magistratu uchwalić, aby sprawowanie poszczególnych czynności ogólnego zarządu gminnego lub policyi miejskiej powierzone zostało osobnym komisjom.

Każda taka komisya składa się z jednego członka Magistratu, jako przewodniczącego, i kilku członków przez Radę miejską ze swego grona lub z po za grona swego wybranych.

Dla takich komisyj winna Rada miejska na wniosek Magistratu uchwalić osobne instrukcyje.

Komisye te podlegają Burmistrzowi i polecenia jego ściśle wykonywać są obowiązane.

Dobrowolne licytacye.

§. 68.

Magistrat zezwala na przedsięwzięcie dobrowolnej sprzedaży ruchomości drogą licytacyi i czuwa nad zachowaniem i ściśłem wypełnieniem istniejących w tej mierze przepisów.

Odpowiedzialność członków Magistratu.

§. 69.

Członkowie Magistratu obowiązani są wykonywać pilnie i sumiennie wszystkie zlecenia burmistrza. Każdy członek Magistratu odpowiedzialny jest gminie za zaniedbanie lub nienależyte wykonanie czynności przez ustawę niniejszą w ogóle lub przez burmistrza albo Radę miejską w szczególności mu poruczonych. Pretensye gminy do wynagradzania szkód z odpowiedzialności tym paragrafem orzeczonej — mają być dochodzone zwykłą drogą prawa.

Wstrzymanie wykonania uchwał Magistratu.

§. 70.

Jeżeli burmistrz nie zgadza się z uchwałą Magistratu, może on wykonanie takiej uchwały

wstrzymać, winien jednak bezzwłocznie zasięgać decyzji Rady miejskiej.

W razach nagłych może burmistrz bez względu na zapadłą uchwałę Magistratu zarządzić, co uważa za potrzebne i zwłoki niecierpiące, lecz winien zarządzenie swoje na najbliższym posiedzeniu Rady miejskiej usprawiedliwić i jej uchwały zasięgnąć.

Izba w głosowaniu uchwała Rozdział IV. §§. 60. do włącznie 70. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta Dział V. §§. 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77. 78. 79, 80, 81, 82, 83, 84. i 85. w następującem brzmieniu:

DZIAŁ V.

O gospodarstwie gminnem i nakładaniu ciężarów na gminę.

Inwentarz majątku.

§ 71.

Wszelka ruchoma i nieruchoma własność, niemniej wszelkie prawa i przywileje gminy i jej zakładów, winny być utrzymywane w ciągłej widoczności za pomocą dokładnego inwentarza.

Inwentarz ten ma być spisany w ciągu pierwszego roku po zaprowadzeniu niniejszej ustawy; każda następna zmiana ma być w nim uwidoczniiona.

Każdemu członkowi gminy wolno jest przejrzeć inwentarz.

Zakładanie i utrzymywanie inwentarza należy do Magistratu.

Pierwszy inwentarz przedłożony będzie Radzie miejskiej do zatwierdzenia, a dwa odpisy zatwierdzonego inwentarza przedłoży Magistrat Wydziałowi powiatowemu, który jeden z tych odpisów przeszle Wydziałowi krajowemu.

O zmianach w inwentarzu zawiadomi Magistrat najdalej w dwa miesiące po upływie każdego roku Radę miejską bezpośrednio, a Wydział krajowy za pośrednictwem Wydziału powiatowego.

Utrzymywanie majątku zakładowego.

§. 72.

Zakładowy majątek i dobro gminy i jej zakładów mają być utrzymywane w całości i w dobrym stanie.

Do podziału zakładowego majątku lub dobra między członków gminy potrzebna jest uchwała Sejmu krajowego.

Użytkowanie z majątku gminnego.

§. 73.

Majątek gminy i jej zakładów ma być w ten sposób administrowanym, aby przyniósł ile możności największy stały dochód. Nadwyżki roczne mają być użyte do pokrycia potrzeb w roku następnym, o ileby zaś na ten cel nie były potrzebne, należy je ulokować pożytecznie i do majątku zakładowego przyłączyć.

§. 74.

Dotychczasowy niezaprzeczony zwyczaj rozstrzyga, którzy członkowie gminy i w jakim wymiarze w użytkach dobra gminnego udział mają.

Jeżeli o ile nie istnieje taki zwyczaj, Rada miejska, z uwzględnieniem istniejących specjalnych tytułów prawnych, uchwali postanowienia regulujące to uczestnictwo, przyczem ustanowić może opłatę za użytkowanie z dobra gminnego.

Nadwyżka dochodu z dobra gminnego, pozostająca po zaspokojeniu osób uprawnionych, wpływa do kasy gminnej.

Rok administracyjny.

§. 75.

Rok administracyjny gminy zaczyna i kończy się równocześnie z rokiem administracyjnym państwa.

Budżet i rachunki roczne.

§. 76.

Magistrat winien corocznie ułożyć budżet gminy i zakładów gminnych na następny rok administracyjny i przedłożyć go Radzie miejskiej na trzy miesiące przed rozpoczęciem roku administracyjnego.

Rada miejska ma budżet uchwalić na miesiąc przed rozpoczęciem roku administracyjnego.

Rachunki z przychodów i wydatków gminy i zakładów gminnych winien Magistrat najpóźniej we dwa miesiące po upływie roku administracyjnego przedłożyć Radzie miejskiej do rozpoznania i załatwienia.

Tak budżet jako i rachunki roczne, zanim Radzie do rozpoznania przedstawione zostaną, winny być poprzednio najmniej przez dwa tygodnie złożone do przejrzania przez członków gminy, których spostrzeżenia przy rozpoznaniu budżetu i rachunków wzięte będą pod rozwagę.

Gdyby Rada miejska nie wstawiła w swój budżet należitości, którą gmina uiścić jest obo-

wiązana, bądź na mocy nstawy, bądź na mocy wyroku lub dokumentu, mającego wedle ustaw moc egzekucyjną, ma Rada powiatowa prawo i obowiązek wstawić te należitości w budżet gminy i nałożyć na ich pokrycie dodatki do podatków.

§. 77.

O dniu, w którym projekt budżetu i rachunki roczne Radzie miejskiej przedłożone zostały, zawiadomi Magistrat Wydział powiatowy.

Uchwalony przez Radę budżet i sprawdzone przez nią rachunki przedłożyć należy w odpisach Wydziałowi krajowemu za pośrednictwem Wydziału Rady powiatowej.

§. 78.

W zarządzie gminy i przy zawiadywaniu jej majątkiem należy trzymać się ściśle uchwalonego budżetu. Na wydatki, które odłożyć się nie dadzą, a we właściwej rubryce budżetu nie znajdują całkowicie lub w części pokrycia, potrzebne jest przyzwolenie Rady miejskiej.

W razach nagłych, w których poprzednie przyzwolenie bez szkody i bez niebezpieczeństwa nie może być uzyskane, może Magistrat opędzić potrzebny wydatek, winien jednak pod własną odpowiedzialnością wyjednać sobie w przeciągu ośmiu dni zatwierdzenie Rady.

Pokrycie wydatków.

1. Z dochodów.

§. 79.

Wydatki na cele gminne mają być przede wszystkim pokrywane z dochodów gminy.

Z majątku osobnego.

§. 80.

Jeżeli na pokrycie pewnych wydatków przeznaczony jest osobny majątek, należy przede wszystkim dochody z tego majątku na ten cel obracać.

Przeznaczenie tych dochodów nie może być zmienionem.

Wydatki połączone z posiadaniem dobra gminnego.

§. 81.

Podatki i inne opłaty, tudzież koszta dozoru, uprawy z posiadaniem i używaniem dobra gminnego połączone, o ile do ich pokrycia dochody, z dobra gminnego do kasy gminnej wpływające (§. 74.) nie wystarczają, mają być po-

noszone przez uczestniczących w pożytkach z dobra gminnego, a to w miarę tego uczestnictwa.

Wydatki odrębne.

§. 82.

Wydatki dotyczące tylko interesu pewnych klas mieszkańców lub posiadaczy gruntów lub domów, mają być ponoszone przez same tylko strony interesowane, o ile nie istnieją inne urządzenia obowiązujące.

2. Prestaeye.

§. 83.

O ile dochody w §. 79. oznaczone, nie wystarczają do pokrycia wydatków na cele gminne, może Rada nakładać:

- a) dodatki do podatków bezpośrednich lub do podatku konsumcyjnego;
- b) inne opłaty nie należące do kategorii dodatków do podatków;
- c) posługi i roboty na cele gminne.

a) Dodatki do podatków.

§. 84.

Dodatki do podatków bezpośrednich mają być zazwyczaj rozkładane na wszystkie w gminie przypisane podatki bezpośrednie, a to na wszystkie równo, to jest podług tej samej stopy procentowej.

Dodatki te mają być rozkładane równo w całym obrębie gminy. Wyjątki od tych przepisów objęte są §§. 89. i 90.

§. 85.

Dodatkiem do podatku konsumcyjnego można obciążać tylko konsumcyę w obrębie gminy, nie można nim obciążać produkeyi i obrotu handlowego.

Sprawozdawca podnosi, iż w myśl objaśnień na wczorajszym posiedzeniu złożonych, umieścić należy przed §. 86. następujący ustęp:

„Do nałożenia dodatków przenoszących 20% do 50% podatków bezpośrednich lub podatku konsumcyjnego, potrzebnem jest przyzwolenie Rady powiatowej“.

Sprawozdawca czyta §. 86. w brzmieniu następującem:

§. 86.

Do nałożenia dodatków przenoszących 20% do 50% podatków bezpośrednich lub podatku

konsumcyjnego, potrzebne jest przyzwolenie Rady powiatowej.

Do nałożenia dodatków do podatków bezpośrednich lub podatku konsumcyjnego, przenoszących 50% do 100% potrzebnem jest zezwolenie Wydziału krajowego za zgodą e. k. Namiestnictwa.

Takie zezwolenie jednak tylko na lat 5 udzielonem być może.

Gdyby porozumienie między Wydziałem krajowym a e. k. Namiestnictwem do najbliższej sesji sejmowej nie nastąpiło, sprawa winna być przedłożoną do uchwały Sejmu krajowego.

Dodatki na dłuższy okres aniżeli 5 lat, lub przenoszące 100% podatków bezpośrednich albo podatku konsumcyjnego, nakładane być mogą tylko na podstawie uchwały sejmowej i za Najwyższem zezwoleniem.

Po przemówieniu p. Pilata i sprawozdawcy Izba uchwała §. 86. zgodnie z powyższym wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta §§. 87, 88, 89, 90, 91, 92 i 93 w brzmieniu następującem:

§. 87.

Do zaprowadzenia opłat nie należących do kategorii dodatków do podatków bezpośrednich lub do podatku konsumcyjnego, jakoteż do podwyższenia istniejących już opłat tego rodzaju, potrzebną jest ustawa krajowa.

Zezwolenie na dalszy pobór tego rodzaju opłat po zgaśnięciu mocy obowiązującej ustawy, którą zaprowadzone zostały, udzielone być może przez Wydział krajowy za zgodą e. k. Namiestnictwa, jednakże zawsze nie w wyższym wyniarze i nie na dłuższy okres czasu jak dotychczasą ustawą dotąd dozwolone były.

Odmowa na próśby tego rodzaju może nastąpić tylko za uchwałą Sejmu krajowego.

Pobór taks gminnych za pojedyncze przez reprezentację gminną w zakresie jej kompetencji udzielone uprawnienia, tudzież za używanie zakładów gminnych i za inne w interesie stron przez organa gminne podejmowane czynności urzędowe, dozwolony być może przez Wydział krajowy za zgodą e. k. Namiestnictwa, jednak bez naruszenia już dawniej dla poszczególnych poborów tego rodzaju istniejących postanowień prawnych.

b) Posługi i roboty.

§. 88.

Za uchwałą Rady miejskiej mogą być wymagane posługi i roboty tak ciągle jak ręczne.

Rada winna rokrocznie, na następujący rok administracyjny ustanowić cenę dziennych posług i robót.

Posługi będą wymagane kolejno.

Wyjąwszy nagłe wypadki, wskazane §. 50. wolno jest każdemu, wymagane od niego posługi lub roboty, albo osobiście, albo przez zdolnego zastępcę wykonać albo też wykupić się od nich, składając do kasy miejskiej ich wartość obliczoną podług cen przez Radę ustanowionych.

Wyjątki.

§. 89.

Do opłacania dodatków do podatków bezpośrednich, niemniej do posług i robót, nie mogą być pociągani:

- a) urzędnicy i studzy e. k. Dworu, państwa, kraju, gminy, zakładów krajowych i gminnych, nauczyciele publiczni, wojskowi, jako też wdowy i sieroty tych osób co do ich płac służbowych i pochodzących ze stosunku służbowego pensyj, prowizyj, zapomóg i innych poborów;
- b) pasterze dusz co do ich kongruy.

§. 90.

Do rozkładu dodatków na podatki bezpośrednio podług rozmaitej stopy procentowej, potrzebne jest przyzwolenie Wydziału krajowego.

Ogłoszenie uchwał dotyczących prestacyj.

§. 91.

Uchwała Rady dotycząca prestacyj, musi być w gminie ogłoszona.

Jeżeli taka uchwała potrzebuje wyższego zatwierdzenia, wolno natenczas każdemu członkowi gminy wnieść względem niej w ciągu ośmiu dni uwagi, które przy zasiąganiu wyższego zatwierdzenia przedłożone być mają.

Pobór prestacyj

§. 92.

Dodatki do podatków mają być pobierane przez te same organa i ściągane za pomocą tych samych środków, co podatki.

Inne należitości pieniężne, na cele gminne nałożone na podstawie ustawy lub prawomocnej

uchwały Rady miejskiej, niemniej kary pieniężne, orzeczone podług niniejszej ustawy, pobiera burmistrz przez swoje organa, a w razie nieuszczenia ściąga je w drodze egzekucyi na ruchomości w taki sam sposób, jak zaległości podatkowe.

Jeżeli obowiązany, nie wykupiwszy się z posługi lub roboty, wzbrania się ją wykonać, burmistrz poleci wykonanie takiej posługi lub roboty trzeciej osobie na koszt obowiązanego i ściąganie wydaną kwotę w sposób przepisany dla ściągania innych należitości pieniężnych.

W nagłych wypadkach, wskazanych w §. 50, mogą obowiązani wprost być zmuszeni do wypełnienia posług albo robót.

Konkurencyje.

§. 93.

Konkurencyja do budowli kościelnych, parafialnych i szkolnych, tudzież do budowy dróg, jest przedmiotem osobnych ustaw.

Konkurencyje do pewnych potrzeb, oparte na specjalnych tytułach prawnych, pozostają w swej mocy.

Izba w głosowaniu uchwała §§. 87. do włącznie §. 93. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta Dział VI. §§. 94 i 95:

Dział VI.

O zawiadywaniu specjalnemi sprawami ludności chrześcijańskiej i izraelskiej.

Prawa ludności chrześcijańskiej i izraelskiej.

§. 94.

W gminach, składających się z ludności chrześcijańskiej i izraelskiej, pozostaje tak chrześcijańska jak i izraelska ludność przy własności, posiadaniu i używaniu zakładów i funduszy, przeznaczonych wyłącznie na swoje własne cele religijne, naukowe i dobroczynne, i opędza z własnych zasobów wydatki na takie zakłady i inne cele religijne, naukowe i dobroczynne, w których wyłączny udział tylko jej samej służy.

O ile jednak te wydatki dotychczas opędzane były z ogólnych dochodów gminy, powinny one i nadal z tychże dochodów być opędzane.

Zawiadywanie specjalnemi sprawami ludności chrześcijańskiej.

§. 95.

Specjalne sprawy ludności chrześcijańskiej (§. 96), o ile zawiadywanie niemi podług ustaw

należy do Rady miejskiej lub Magistratu, zawiadywane będą przez tęże Radę lub Magistrat podług przepisów niniejszej ustawy, z tem jednak ograniczeniem, że izraelicy członkowie Rady miejskiej i Magistratu w głosowaniu nad temi sprawami i w załatwieniu tych spraw w ogólności udziału mieć nie będą.

Gdyby jednak liczba chrześcijańskich członków Rady miejskiej nie wynosiła przynajmniej połowy wszystkich jej członków, wybierają chrześcijańscy wyborcy gminy, w sposób ordynacyą wybraną oznaczony, dla załatwienia spraw ludności chrześcijańskiej tylu chrześcijańskich, ile będzie potrzeba dla uzupełnienia tej połowy.

Do ważności uchwał Rady miejskiej w sprawach tego rodzaju potrzebną jest obecność więcej niż połowy chrześcijańskich członków Rady i bezwzględna większość głosów tychże członków.

Jeżeli burmistrzem Rady jest niechrześcijańsin, wybierze chrześcijańska część Rady miejskiej a wedle potrzeby uzupełniona, ze swego grona przewodniczącego, któremu służyć będą co do załatwienia spraw ludności chrześcijańskiej te same prawa i obowiązki, które na mocy ustawy służą burmistrzowi.

Izba uchwała §§. 94 i 95 zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Przemawia p. Merunowicz i stawia następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić paragraf 96 (nowy), jak następuje:

§. 96.

Gdyby jednak z ostatniego przed ogólnymi wyborami członków Rady miejskiej dokonanego obliczenia ludności okazało się, iż ludność chrześcijańska stanowi w którym z miast, objętych niniejszą ustawą, mniej niż $\frac{3}{4}$ ogółu ludności — wówczas dla zawiadywania sprawami specjalnemi ludności chrześcijańskiej wybraną zostanie osobna Komisya zarządzająca, złożona z 18tu członków. Wybór ich ma być dokonywany wedle przepisów ordynacyi wyborczej z tem ograniczeniem, iż izraelicy wyborcy w głosowaniu udziału nie biorą.

Komisyja, zarządzająca sprawami specjalnemi ludności chrześcijańskiej wybiera ze swojego grona przewodniczącego (przełożonego gminy chrześcijańskiej) któremu służyć będą w zakresie działania tejże Komisji (§. 97) te same

prawa i obowiązki, które przysługują burmistrzowi.

Magistrat obowiązany jest dostarczyć przełożonemu gminy chrześcijańskiej pomocy do wykonywania uchwał Komisji zarządzającej specjalnymi sprawami ludności chrześcijańskiej, o ile one nie przekraczają jej zakresu działania. W razie zachodzącej w tym względzie różnicy zdania pomiędzy Magistratem a przełożonym gminy chrześcijańskiej rozstrzyga właściwy Wydział Rady powiatowej, a w ostatniej instancji Wydział krajowy.

Te same władze, które wedle przepisów niniejszej ustawy powołane są do wykonywania nadzoru nad gminami (Dział VIII.) wykonują także nadzór nad tokiem załatwiania spraw specjalnych ludności chrześcijańskiej przez Komisję i przełożonego gminy chrześcijańskiej.

Izba popiera dostatecznie powyższy wniosek.

Posel Merunowicz wnosi pod względem formalnym odesłanie swego wniosku oraz §§. 96 i 97. projektu ustawy do komisji.

Przemawia p. Popiel i stawia następujący wniosek:

Poprawkę p. Merunowicza przekazuje się Komisji gminnej do sprawozdania na przyszłym posiedzeniu, do tego czasu zawiesza się szczegółową dyskusją nad nieuchwalonymi dotąd artykułami projektu do ustawy gminnej.

Przemawia sprawozdawca i zgadza się na wniosek odesłania wniosku p. Merunowicza do komisji gminnej, podnosząc, iż wypada odesłać do komisji gminnej §§. 96 do włącznie 99 projektu ustawy celem odpowiedniej stylizacji.

Przemawia sekretarz p. Stanisław hr. Badeni i wnosi zawieszenie obrad nad §§. 96, 97, 98 i 99 oraz odesłanie takowych do komisji, a rozpoczęcie dalszej rozprawy od Działu VII. §. 100.

Izba uchwała zawieszenie obrad nad §§. 96, 97, 98 i 99. i przystępuje do obrad nad Działem VII.

Posel Merunowicz zgłasza poprawkę także do §. 99.

Marszałek objaśnia p. Merunowicza, że poprawkę tę w obec uchwalonego odesłania powyższych paragrafów do komisji, może jej w krótkiej drodze złożyć do rozpatrzenia.

Sprawozdawca czyta:

Dział VII.

O łączeniu gmin.

§. 100.

Do gminy miejskiej, niniejszej ustawie podlegającej, wcieloną być może granicząca z nią gmina wiejska lub małomiejska, lub część takiej gminy, jeżeli reprezentacje obu tych gmin na to się zgodzą, a Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem na wcielenie zezwoli.

Wcielenie takie nastąpić może w drodze ustawy krajowej nawet wbrew woli gmin, jeżeli należyte wykonywanie policyi miejscowej tego wymaga.

W razie takiego wcielenia należy w drodze dobrowolnej zgody między gminami, a w razie nieudania się takiej zgody w drodze ustawy krajowej uregulować stosunki co do posiadania i użytkowania własności gmin połączonych.

Dział VIII.

O nadzorze nad gminami.

§. 101.

Rada powiatowa, a w jej zastępstwie Wydział powiatowy czuwa nad tem, aby zakładowy majątek i zakładowe dobro gmin i zakładów gminnych nie zostały uszczuplone.

Sejm, a w jego zastępstwie Wydział krajowy ma najwyższy nadzór nad całością zakładowego majątku i zakładowego dobra gminy i zakładów gminnych.

Wydział krajowy może w tym celu żądać objaśnień i usprawiedliwień od Rady miejskiej i Magistratu albo za pośrednictwem Wydziału powiatowego, albo też bezpośrednio, może również i przez delegowanie komisji zarządzić dochodzenia na miejscu.

W wykonaniu tego prawa nadzoru, upoważniony jest Wydział krajowy w razie potrzeby użyć stosownych środków zaradczych.

Zatwierdzanie uchwał przez Radę powiatową.

§. 102.

Do spraw, w których uchwały Rady miejskiej muszą być przedkładane Radzie powiatowej do zatwierdzenia, należą prócz spraw wymienionych w §§. 2, 86 i 87 także następujące:

- a) pozbywanie, zamiana, przeistaczanie, zastawianie lub stałe obciążanie rzeczy, należącej do zakładowego majątku lub dobra gminy, albo jej zakładów;

- b) zaciąganie pożyczki lub przyjmowanie zobowiązania, jeżeli kwota pożyczki lub wartość ciężaru, wynikającego ze zobowiązania, łącznie z długami już istniejącymi przewyższa roczne dochody gminy, a względnie zakładów gminnych;
- c) nabytki i przedsiębiorstwa, nie należące do zwykłego zarządu, jeżeli dla pokrycia wynikającego ztąd wydatku potrzeba zaciągnąć pożyczkę, lub obciążyć gminę prestacjami;
- d) wdzierżawiania na dłuższy czas, niż na lat sześć, lub w inny sposób, niż przez publiczną licytację najwięcej ofiarującemu;
- e) opuszczanie czynszu najmu lub dzierżawy w części lub całości

§. 103.

Uchwały Rady miejskiej, do których ważności potrzeba przyzwolenia Sejmu, mają być podawane do Rady powiatowej, która je wraz z swoim zdaniem przez Wydział krajowy Sejmowi przedłoży.

Rekurs do Wydziału powiatowego.

§. 104.

Wydział powiatowy rozstrzyga rekursy przeciw uchwałom Rady miejskiej i Magistratu we wszystkich sprawach własnego zakresu działania.

Przeciw dodatkom do podatków rekurs wnoszonym być może, o ile dodatki te przechodzą wysokość ustawami dozwoloną, lub o ile w granicach tej wysokości nastąpił niestosowny rozkład.

Rekurs ma być wnoszony na ręce burmistrza w nieprzekraczalnym terminie 14 dni od dnia obwieszczenia uchwały lub zawiadomienia o niej.

Władza dyscyplinarna nad Magistratem.

§. 105.

W sprawach własnego zakresu działania może Wydział powiatowy Magistratowi i pojedynczym jego członkom dawać upomnienia i nakładać na nich kary pieniężne do wysokości 20 zł. w. a.

Kary te wpływają do kasy miejskiej na fundusz ubogich gminy.

W razie cięższego przekroczenia lub ciągłego zaniedbywania obowiązków, może członek Magistratu na wniosek Wydziału powiatowego

być zawieszony w urzędowaniu przez polityczną władzę powiatową.

W razie niezgodności tych władz, orzeka polityczna władza krajowa za zgodą Wydziału krajowego.

Po przeprowadzonym śledztwie dyscyplinarnem może polityczna władza krajowa za zgodą Wydziału krajowego złożyć z urzędu członka Magistratu, a nawet na przeciąg czasu, nieprzekraczający lat trzech, uznać go niezdolnym do piastowania tej posady.

Członek Magistratu, uznany winnym, ponosi kosztą dochodzenia.

Władza dyscyplinarna, służąca Wydziałowi powiatowemu, trwa jeszcze przez lat trzy po zgaśnięciu mandatu członka Magistratu w tym celu, aby go znaglić do zdania urzędu i złożenia rachunków z czasu urzędowania jego.

Mianowanie zastępcy dla gminy.

§. 106.

Jeżeli w sprawie prywatnej spornej między gminą a pewną klasą członków gminy lub pojedynczymi jej członkami, Rada miejska ze względu na prywatny interes radnych nie byłaby bezstronna, Wydział powiatowy starać się będzie sprowadzić dobrowolną ugode, gdyby zaś ta do skutku nie przyszła, przeznaczy dla gminy zastępcę do przeprowadzenia sprawy drogą prawa. Prawo Rządu do nadzoru i wstrzymania uchwał.

§. 107.

Rządowi służy prawo nadzoru nad gminami w tym kierunku, aby swego zakresu działania nie przekraczały i nie działały wbrew ustawom.

To prawo nadzoru wykonywa polityczna władza powiatowa.

W tym celu może ona żądać ndzielenia sobie uchwał Rady miejskiej i potrzebnych wyjaśnień.

Przełożony władzy politycznej lub jego delegowany ma także prawo być obecnym na posiedzeniach Rady gminnej, może jednak zabierać głos tylko wtenczas, gdyby Rada zamierzała naruszyć ustawy lub przekroczyć swój zakres działania.

§. 108.

Polityczna władza powiatowa ma prawo i obowiązek zakazać wykonania uchwały powziętej przez Radę miejską, jeżeli ta uchwała prze-

kracza zakres działania Rady, lub sprzeciwia się ustawom. Przeciw takiemu zakazowi służy rekurs do politycznej władzy krajowej.

Jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, winna polityczna władza powiatowa o wydanym zakazie zawiadomić równocześnie Wydział powiatowy.

§. 109.

Polityczna władza powiatowa ma także rozstrzygać zażalenia przeciw zarządzeniom burmistrza lub Magistratu, naruszającym lub mylnie zastosowującym ustawy, o ile te rozporządzenia nie są oparte na takich uchwałach Rady miejskiej, względem których rozstrzygnięcie rekursów należy do Wydziału powiatowego.

W sprawach poruczonego zakresu działania rekurs w każdym razie ma być wnoszony do politycznej władzy powiatowej.

Środki zaradcze na koszt gminy.

§. 110.

Jeżeli Rada miejska zaniedbuje, albo wzbrania się dopełnić obowiązków, w moc ustaw na gminie ciążących, polityczna władza powiatowa ma na koszt i stratę gminy zarządzić środki zaradcze.

Jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, a nie zachodzi przypadek nagłego niebezpieczeństwa, polityczna władza powiatowa winna przed zarządzeniem środków zaradczych porozumieć się z Wydziałem powiatowym.

§. 111.

Polityczna władza powiatowa ma prawo nałożyć na burmistrza lub jego zastępcę, przekraczającego lub zaniedbującego swoje obowiązki w sprawach poruczonego zakresu działania karę aż do 20 zł.

Kara ta wpływa do kasy miejskiej na fundusz ubogich gminy.

Jeżeli uchybienie obowiązków jest tego rodzaju, że sprawowanie czynności poruczonego zakresu działania nie może być dłużej zostawione burmistrzowi, bez narażenia dobra publicznego i jeżeli Rada miejska na wezwanie temu nie zaradzi, może polityczna władza powiatowa na czas trwania tego stanu ustanowić na koszt gminy inny organ do sprawowania rzeczonych czynności.

Tak w tym razie, jak i w razach wskazanych w §. 110. należy postępować z wszelką

możliwą oszczędnością tak, aby gmina więcej nad konieczną potrzebę obciążoną nie była.

Izba w głosowaniu uchwała Dział VII. §§. 100. do włącznie §. 111. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca podnosi, że §§. 112. i 113. w brzmieniu przez komisję proponowanem należy opuścić, a natomiast komisja wnosi jedynie §. 112. w następującem brzmieniu:

Rozwiązanie Rady miejskiej.

§. 112.

Namiestnik może rozwiązać Radę miejską. Gminie służy rekurs do właściwego Ministerstwa.

Rekurs taki musi być podpisany przez burmistrza, jeżeli tenże nie jest równocześnie złożony z urzędu, lub przynajmniej przez jedną trzecią część członków rozwiązanej Rady miejskiej. Rekurs ten nie ma mocy wstrzymującej.

Najdalej w sześć tygodni po rozwiązaniu winien być rozpisany nowy wybór.

Tymczasowy zarząd prowadzić ma burmistrz z przydanymi mężami zaufania, których e. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym wyznaczy.

Jeżeli zaś równocześnie z rozwiązaniem Rady burmistrz został złożony z urzędu lub zawieszony w urzędowaniu, natenczas Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym zarządzi co potrzeba dla tymczasowego załatwienia spraw bieżących.

Sprawy w §. 102. wymienione nie należą do zakresu działania tymczasowego zarządu.

Izba w głosowaniu uchwała §. 112. zgodnie z powyższym wnioskiem komisji bez rozprawy.

Marszałek konstatuje, iż z wyjątkiem wymienionych powyżej czterech paragrafów zwróconych komisji — uchwalonym został cały projekt ustawy gminnej dla znaczniejszych miast Galicyi, oraz wzywa Marszałek sprawozdawcę do odczytania projektu ustawy wprowadzającej.

Sprawozdawca czyta następujący projekt ustawy wprowadzającej:

U s t a w a

z dnia zaprowadzająca ustawę gminną dla miast: Biała, Bochnia, Brody, Brzeżany, Buczacz, Drohobycz, Gorlice, Gródek pod Lwowem, Jarosław, Jasło, Jaworów, Kołomyja, Krosno, Nowy Sącz, Podgórze, Przemyśl, Rzeszów, Sambor, Sa-

nok, Śniatyn, Sokal, Stanisławów, Stryj, Tarnopol, Tarnów, Trembowla, Wadowice, Wieliczka, Złoczów, Żółkiew.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam co następuje:

Art. I.

Załączona tu ustawa gminna obowiązować będzie miasta: Biała, Bochnia, Brody, Brzeżany, Buczacz, Drohobycz, Gródek pod Lwowem, Jarosław, Jasło, Jaworów, Kołomyja, Krosno, Nowy Sącz, Podgórze, Przemyśl, Rzeszów, Sambor, Sarnok, Śniatyn, Sokal, Stanisławów, Stryj, Tarnopol, Tarnów, Trembowla, Wadowice, Wieliczka, Złoczów, Żółkiew.

Art. II.

Ustawa gminna tu załączona wejdzie w wykonanie po upływie sześciu miesięcy od dnia jej ogłoszenia.

Art. III.

Ordynacya wyborcza dla gmin z dnia 12. Sierpnia 1866 Nr. 19 Dz. u. kraj. wraz z ustawą z dnia 19. Listopada 1868 L. 30 Dz. u. kr. obowiązować będzie i nadal miasta w art. I. wymienione, jednak z następującymi zmianami:

- a) każde koło wyborcze bez względu na liczbę wyborców w nim głosujących, wybiera 12 radnych i 6 zastępców (§. 15 ord. wyb. dla gmin);
- b) §. 40 ordynacyi wyborczej dla gmin przestaje obowiązować miasta w art. I. wymienione;
- c) wszędzie gdzie w ordynacyi wyborczej dla gmin mowa o naczelniku gminy lub zwierzchności gminnej, rozumieć przez to należy burmistrza, względnie Magistrat.

Art. IV.

Zaraz po wejściu w wykonanie załączonej ustawy, we wszystkich miastach w artykule I. wymienionych, nowe wybory do Rady miejskiej i Magistratu przeprowadzone być mają.

Art. V.

Aż do ukonstytuowania się nowych Rad miejskich, w myśl załączonej ustawy wybranych, urzędować będą dotychczasowe reprezentacje gminne, na podstawie obecnie obowiązującej ustawy gminnej.

Art. VI.

Z dniem ukonstytuowania się nowych Rad miejskich, przestaje ustawa gminna z dnia 12. Sierpnia 1866 obowiązywać w miastach w art. I. wymienionych.

Art. VII.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Waygart. Sprawozdawca prostuje omyłkę druku a mianowicie iż w Art. I. po słowach: „Buczacz, Drohobycz“ dodać należy słowo: „Gorlice.“

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej. Przemawia p. Waygart powtórnie i stawia następujący dostatecznie poparty dodatek do Art. I.

Po słowach: „Wieliczka, Złoczów, Żółkiew“. należy domieścić: „a to tak długo dopóki dla pojedynczych gmin miejskich tu wymienionych nie zostały nadane i w życie wprowadzone osobne statuta miejskie.“

Przemawia p. Onyszkiewicz i wnosi wliczenie miasta Rohatyna do rzędu miast w Art. I. wymienionych.

Przemawia p. Męciński.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała Art. I. zgodnie z wnioskiem komisji, następnie uchwała Izba wniosek p. Waygarta, jako dodatek do Art. I.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Onyszkiewicza.

Izba w głosowaniu odrzuca ten wniosek.

Sprawozdawca czyta Art. II.

Izba w głosowaniu uchwała Art. II. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta Art. III.

Izba w głosowaniu uchwała Art. III. zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta Art. IV., V., VI. i VII., tytuł i wstęp projektu ustawy.

Izba w głosowaniu uchwała Art. IV., V., VI. i VII. także tytuł i wstęp projektu ustawy zgodnie z wnioskiem komisji bez rozprawy.

Marszałek oświadcza, iż z powodu przyjętych poprawek w projekcie ustawy gminnej, nadto odesłania czterech paragrafów do komisji celem ponownego opracowania, trzecie czytanie projektu ustawy dopiero na jednym z następnych posiedzeń odbyć się będzie mogło.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o projekcie Wydziału krajowego dla uzupełnienia obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzskim. Sprawozdawca poseł Popiel.

P. ks. Kopyciński wnosi zamknięcie posiedzenia dla spóźnionej pory.

Izba w głosowaniu odrzuca ten wniosek.

Marszałek wzywa posła Popiela do zajęcia miejsca sprawozdawcy.

Przemawia p. Abrahamowicz i wnosi po wtórnie zamknięcie posiedzenia, a to z uwagi na

ważność przedmiotu i potrzebę porozumienia się.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Abrahamowicza.

Przy głosowaniu okazał się brak kompletu.

Marszałek zamyka posiedzenie, a z powodu uroczystości Imienin Najjaśniejszego Pana naznacza następne na dzień 5. Października o godzinie 11. przed południem.

Porządek dzienny tego posiedzenia zostanie pp. posłom rozesłanym.

Koniec posiedzenia o godzinie 2. min. 30. po południu.

Marszałek krajowy :

Jan hr. Tarnowski w. r.

Sekretarze.

Władysław Sapięha w. r

Adam Jędrzejowicz w. r.